

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště č. 8

Liberec

okresní pracoviště Liberec

Inspekční zpráva

Dětský diagnostický ústav

U Opatrovny 3

460 01 Liberec

Identifikátor ředitelství: 600 029 123

IZO: 000 082 821

Zřizovatel:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1

Školský úřad: 460 01 Liberec 1, Masarykova 18

Čj.	066 214/99-4020
Signatura	kh4ls201

OBSAH

1 ÚVOD	4
1.1 Předmět inspekce	4
1.2 Termín inspekce	4
1.3 Složení inspekčního týmu	4
1.4 Ředitel(ka) školského zařízení	4
1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá	4
2 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ A RESOCIALIZAČNÍ PROGRAM ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ	5
2.1 Výchovně vzdělávací program školského zařízení, učební plány a osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty. Reedukační a resocializační program	5
2.2 Bezpečnost aplikovaného systému z pohledu svěřence	7
2.3 Stimulační úroveň aplikovaného systému	7
2.4 Další informace o výchovně vzdělávacím a resocializačním programu školského zařízení	8
2.5 Přehled o počtu výchovných skupin	8
2.6 Přehled o počtu ročníků, tříd a žáků	9
3 ŘÍZENÍ ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ	10
3.1 Koncepční záměry školského zařízení, plánování	10
3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, případně jiných schválených učebních dokumentů	10
3.3 Odborné a pedagogické řízení	10
3.3.1 Organizační struktura	10
3.3.2 Personální struktura	11
3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků	11
3.4 Kontrolní systém školského zařízení, kontrola a hodnocení	12
3.5 Informační systém školského zařízení - vnitřní a vnější	12
3.6 Vedení povinné dokumentace	13
3.7 Úroveň spolupráce školského zařízení s dalšími zainteresovanými orgány	13
3.8 Výroční zpráva	13
3.9 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebními dokumentům	13
4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ A RESOCIALIZAČNÍ ČINNOSTI	14
4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebními dokumentům a počtu svěřenců	14
4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek školského zařízení	14
4.3 Hodnocení školy z hlediska kvality vyučování	15
4.3.1 Hodnocení úrovně vzdělávání v jednotlivých předmětech nebo organizačních celcích	15
4.3.2 Hodnocení školského zařízení z hlediska úrovně mimoškolní výchovné práce	15
4.3.3 Hodnocení školského zařízení z hlediska kvality speciálních činností	16
4.4 Hodnocení školského zařízení z hlediska znalosti a využívání důležitých informací jako předpokladu pro dyadickou i skupinovou psychoterapii, reedukaci a resocializaci	16
4.5 Hodnocení školského zařízení z hlediska úrovně výsledků resocializace	16
4.6 Hodnocení školského zařízení z hlediska uplatňování speciálně pedagogických reedukačních, resocializačních a rehabilitačních postupů	16

4.7 Dočasné vylučování z kolektivu dle § 17 odst. 2, písmeno f) vyhlášky MŠ ČR č. 64/1981 Sb.	17
4.8 Záchytné pracoviště	17
4.9 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost školského zařízení	17
4.10 Hodnocení činnosti součástí školského zařízení	17
5 ZÁVĚR	18
5.1 Závěry inspekce	18
5.2 Doporučení inspekce k další činnosti školského zařízení	18
5.3 Datum vyhotovení zprávy a podpisy členů inspekčního týmu	18
5.4 Datum a podpis ředitele(ky) kontrolovaného školského zařízení stvrzující převzetí zprávy	18
5.5 Další adresáti zprávy	19
5.6 Přípomínky ředitele(ky) školského zařízení	19

1 ÚVOD

1.1 Předmět inspekce

Komplexní posouzení činnosti školského zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

1.2 Termín inspekce

Inspekce byla vykonána ve dnech 2. -4. 3. 1999.

1.3 Složení inspekčního týmu

Vedoucí týmu: PaedDr. Pavel Bártík
Členové týmu: Mgr. Miloslava Paclíková

1.4 Ředitelka školského zařízení

Ředitelkou DDÚ je PhDr. Božena Lányová.

1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá

- zřizovací listina s dodatky,
- rozhodnutí o zařazení do sítě škol a školských zařízení,
- jmenovací dekret ředitelky,
- vnitřní řád, organizační řád,
- výroční zpráva,
- jednací protokol,
- zápisy z jednání pedagogické rady, kronika ústavu,
- týdenní programy výchovné práce, evidence útěků,
- osobní spisy svěřenců a zaměstnanců,
- kniha úrazů, kniha návštěv, kniha úředních návštěv,
- přehled výchovné práce mateřské školy, roční plán výchovně vzdělávací činnosti, individuální plány, záznamy o dětech,
- třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy ze všech ročníků, tematické plány, závěrečné zprávy o žácích.

2 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ A RESOCIALIZAČNÍ PROGRAM ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

2.1 Výchovně vzdělávací program školského zařízení, učební plány a osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty. Reedukační a resocializační program

Činnost mateřské školy (dále jen MŠ) probíhá v oblasti sociální, výchovně vzdělávací a diagnostické. V sociální oblasti se zaměřuje na adaptaci dětí na prostředí, na vštěpování základních hygienických návyků a na rozvoj mravních a volných vlastností dětí. Vodítkem jsou nabídkové programy Zdravá mateřská škola a Šimon, z kterých MŠ vybírá jednotlivé tematické okruhy. Výchovně vzdělávací program je kvalitní a plně odpovídá poslání MŠ při DDÚ.

Základní škola (dále jen ZŠ) vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola č. j. 16847/96-2 a Vzdělávacího programu zvláštní školy čj. 22 980/97-22. ZŠ se podílí na diagnostikování svěřenců, v indikovaných případech dává podnět k jejich přerazení do ZvŠ.

Reedukační a resocializační program ústavu vychází zejména z diagnostiky a psychoterapie. Jedním z cílů je nastartovat u svěřenců pozitivní změny. DDÚ zajišťuje i veškeré další činnosti dané § 29 a § 30 zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Dobrovolné pobyty realizuje ústav v době, kdy není kapacita využita, činí cca 5 % z celkového počtu diagnostikovaných svěřenců. Jedná se o významnou činnost v oblasti prevence.

V indikovaných případech docházejí svěřenci do místních škol. Týká se to především svěřenců na dobrovolných pobytech. V těchto případech je využíváno zátěže (reality), je odbourán skleníkový efekt ústavní školy.

Komunitní terapeutický systém je plně funkční. Tvoří jej režim, hodnocení, klima, estetika prostředí, interpersonální vztahy, obousměrně propustná komunikace, výchovná skupina, terapeutická skupina, školní třída, zájmová činnost, schránka důvěry, komunita a spolupráce s rodinou.

Propracovaný režim je uplatňován téměř všude, včetně řazení svěřenců.

Schránka důvěry je svěřenci využívána, vybírá ji pouze ředitelka ústavu. Jedná se o velmi důležitou zpětnou vazbu. Odcházející svěřenci často píšou o svém pobytu v ústavu, často hodnotí i personál. Ředitelka čte a rozebírá jednotlivé vzkazy na celoústavním hodnocení všem přítomným. Zveřejněny nejsou jen vzkazy, ve kterých si to pisatel výslovně přeje.

Svěřenci, kteří pomáhají druhým, jsou velmi odměňováni.

Mimořádná pozornost je věnována týraným dětem - mohou být velmi často oběťmi šikanování nebo agrese.

Pravidla jsou jednoduchá a svěřenci jsou brzy po jejich příchodu akceptována. Základem je činnost a vztah, stabilita, pocit jistoty a jednoznačnost.

Adaptační fáze je součástí celého systému. Nově příchozí svěřenec je přijat sociální pracovníci, psychologkou či ředitelkou a zdravotní sestrou. Provozní záležitosti vyřizuje pomocná vychovatelka. Přijatý svěřenec je vždy přijímán na komunitě, kde může zveřejnit, proč v ústavu je a je informován, co jej zde čeká. Protože často není k dispozici žádná dokumentace svěřence, je ve škole testován. Zároveň je založena dokumentace (záznamový arch).

Mimořádný význam mají v celém systému rituály.

Výchovná skupina kopíruje školní třídu. Oba vychovatelé a učitel tvoří pedagogickou trojku.

Na dislokačních poradách jsou probírány jednotlivé kazuistiky - vždy při přijetí a před přemístěním svěřence a cca 2x v průběhu jeho pobytu.

Hodnotící systém je založen na bodování. Svěřencům je srozumitelný, orientují se v něm a akceptují jej. V dané době tvoří pro svěřence s deformovanou hierarchií hodnot jednu z mála jistot. Zahrnuje i systém odměn a trestů. Hodnocení je denní, týdenní a měsíční.

Rozvíjení vztahu k soukromému vlastnictví a k odpovědnosti za něj je věnována náležitá pozornost. Svěřencům zůstávají jejich osobní věci a osobní ošacení, jsou vedeni k vytváření vztahu k věcem. Každý svěřenec má své osobní konto u kmenového vychovatele, který vede evidenci. Svěřenci se učí hospodařit s finančními prostředky. Daří se vytvářet i pozitivní vztah k ústavu, hostilní projevy se objevují minimálně (např. k úmyslnému poškození dřevěných obkladů došlo 1x za 6 let). Je zakázáno, aby si svěřenci mezi sebou půjčovali své soukromé věci i ošacení, učí se odpovědnosti za ně. Každý svěřenec má k dispozici svou uzamykatelnou skříňku.

Autoregulační prvky systému prolínají celým terapeutickým systémem, nedělí se na jednotlivé složky. Na tuto oblast je kladen mimořádný důraz, platí zde přísná pravidla i pro personál. Vše je probíráno na komunitě. Využívá se vrstevnických vztahů mezi svěřenci (vzájemná užitečnost), pravomoci vychovatelů však nejsou delegovány na svěřence. Autoregulace se uplatňuje i při docházení svěřenců do místních škol. V tomto směru je na obranný systém svěřenců vyvíjen značný tlak. Zpočátku je personálem pozitivně hodnoceno i účelové chování. To se později kvalitativně posune. Odbourávání starých, nežádoucích mechanismů se daří v cca 90 % případů.

Komunitních sezení se účastní všichni pedagogičtí pracovníci, psychologové a další přízvaní. Totéž se týká i týdenního hodnocení. Zatímco komunita je pojímána demokraticky a každý na ní může slušnou formou říci co chce (svěřenci vědí, že se nesmí nechat vyprovokovat ani od psychiatrických případů), týdenní hodnocení je jednosměrným působením personálu na svěřence. Psychoterapeutické skupiny využívají diskusních forem, skupinové dynamiky, muzikoterapie, arteterapie a různých relaxačních technik.

Otevřenost systému vnějším vlivům je dána návštěvou místních škol některými svěřenci a zájmovou činností mimo ústav. Do ústavu má přístup mnoho návštěv a stážistů.

Výchova realitou a pro realitu je uplatňována s podporou v celém systému. Pro vhodné svěřence je připraven cvičný byt v objektu ústavu. Ten bude zprovozněn po schválení experimentu MŠMT ČR.

Samospráva je tvořena veliteli skupin. V době konání inspekce samospráva nefungovala, protože ústav neměl etopeda, který ji jinak vede. Protože aplikovaný systém zabezpečuje a poskytuje řadu jiných mechanismů, není samospráva nezbytná.

Možnosti reflexe a sebereflexe svěřenců jsou v systému zajištěny a dále rozvíjeny.

Práce s rodinami svěřenců se daří v cca 80 - 90 % případů. Je jí věnována značná pozornost, svěřenci jsou do rodin pouštěni na víkendové pobyty. Aktivitu vůči rodině vyvine ústav ihned při přijetí svěřence, v případě potřeby usiluje o restauraci vztahů mezi svěřencem a rodinou nebo alespoň širší rodinou. Jsou podporovány návštěvy rodičů v ústavu, příležitostně jsou pořádána i sezení svěřenců s jejich rodiči s prvky rodinné terapie. Práce s rodiči je velmi náročná, neboť se velmi často jedná o psychiatrické případy.

Podíl svěřenců na estetické úpravě je mimořádně vysoký, interiéry jsou vyzdobeny hlavně výrobky svěřenců.

Podíl svěřenců na provozu zařízení je orientován zejména na úklidy. Svěřenky žehlí prádlo ostatních svěřenců a přepírají si osobní prádlo. O tuto činnost je ze strany svěřenek zájem. Starší svěřenci pomáhají s předškoláky, hlavně při koupání. Při této činnosti se uplatňují prvky rodinné výchovy i prvky pozdvižení sebevědomí pomáhajících svěřenců, kteří mají častokrát poprvé v životě pocit užitečnosti. Navíc dochází k utváření dovedností a návyků i k emoční saturaci pro obě strany.

Osobní volno svěřenců bývá večer po hodnocení a režimových záležitostech. Zabezpečuje je vychovatel.

Dovolenky jsou udělovány minimálně po 3 týdnech pobytu, při splnění dalších kritérií (chování svěřence, souhlas OPD a rodiny).

Volné vycházky jsou svěřencům umožňovány 1x za 14 dnů při dosažení příslušného hodnocení. Každý svěřenec může jít mimo areál ústavu s rodiči 2x měsíčně, není-li „v zákazu“. Tak se dostávají na vycházku s rodiči i průměrní svěřenci.

Korespondence svěřenců není kontrolována, svěřenci se však většinou sami svěří svým vychovatelům. Osobní prohlídky svěřenců nejsou prováděny ani po jejich návratu z volné vycházky, postihováno je až případné porušení vnitřního řádu (např. kouření). **Velmi přísně se ctí důstojnost svěřence.**

System je vůči personálu enormně náročný, neboť kromě jiného musí každý zaměstnanec snést i hostilní projevy svěřenců, které mívají i povahu přenosu.

Reedukační a resocializační program je na vynikající úrovni.

2.2 Bezpečnost aplikovaného systému z pohledu svěřence

Riziko výskytu negativních jevů mezi svěřenci je zvýšené vzhledem k typu zařízení a k jeho klientele. Proto je těmto jevům ze strany personálu věnována mimořádná pozornost. Zásadně nejsou odměňováni nebo zvýhodňováni svěřenci, kteří podají o druhém negativní informaci.

V poslední době byl zjištěn 1 případ šikanování 3 svěřenkami. Případ byl odhalen v průběhu několika dnů a personálem byl ihned řešen.

Dále byl velmi rychle odhalen 1 případ pohlavního zneužívání, který byl rovněž ihned řešen.

Toxikomanie nebyla v ústavu zjištěna, ačkoliv toxikomani do kolektivu svěřenců přicházejí. V indikovaných případech jsou prováděny testy.

Krádeže se vyskytují v přiměřené míře, k žádným excesům nedochází. Kradou se zejména hračky a menší finanční částky.

Suicidiální pokusy se neobjevily, suicidiální tendence jsou vždy předmětem zvýšeného zájmu personálu.

Aplikovaný systém vylučuje vznik stínových struktur v ústavu.

Bezpečnost systému je nadprůměrná.

2.3 Stimulační úroveň aplikovaného systému

Stimulační úroveň systému je velmi výrazná, není uměle vytvářena jednotlivostmi. V průběhu diagnostického pobytu většinou svěřenci začnou mobilizovat veškeré své vnitřní síly a je zahájen proces pozitivních změn.

Stimulační úroveň systému je mimořádná.

2.4 Další informace o výchovně vzdělávacím a resocializačním programu školského zařízení

Svěřenci mohou navštěvovat různé zájmové útvary - i mimo ústav. V ústavu se mohou věnovat hudbě a keramice, obojí je velmi dobře personálně i materiálně zajištěno.

Ústav je schopen zajistit podmínky i pro svěřence s dalšími handicap (smyslová, řečová a somatická postižení). Individuální přístup je k tzv. „hraničním“ svěřencům, t. j. ke svěřencům s vážnými zdravotními problémy, s psychiatrickou indikací, k toxikomanům aj.

V posledních letech se stále častěji objevují požadavky na umístění uprchlíků na předběžné opatření. Jedná se často o početné skupiny, například v jednom dni byly v ústavu 2 svěřenci z Afganistánu, 1 ze Súdánu, 1 z Iráku a 4 ze Srí Lanky. V těchto případech bývá velmi obtížné zjistit skutečný věk uprchlíků, kteří nemají žádné doklady a mnohdy udávají svůj věk podstatně nižší. Ústav se většinou dokáže přizpůsobit požadavkům jednotlivých kultur i jazykových schopností. Disponuje tlumočníky z arabštiny, perštiny, angličtiny a čínštiny, kteří nejsou za své služby placeni.

Ústav je schopen saturovat i značně nadstandardní a exotické potřeby svěřenců na mimořádné úrovni.

2.5 Přehled o svěřencích a o počtu výchovných skupin

Vzhledem k větším změnám v uváděných údajích, které jsou dány typem ústavu a charakterem jeho činnosti byly údaje udány k 2. březnu 1999.

Kapacita zařízení	60
Evidenční stav	64
Počet výchovných skupin	5 ¹
Počet svěřenců fyzicky přítomných na zařízení	54
Počet svěřenců na útěku	5 ²
Počet svěřenců ve vazbě	1
Počet svěřenců podmíněčně propuštěných	0
Počet svěřenců s nařízenou ústavní výchovou	28
Počet svěřenců s uloženou ochrannou výchovou	0
Počet svěřenců umístěných na předběžné opatření	33
Počet svěřenců na dobrovolném pobytu	3
Počet svěřenců týraných	6
Počet svěřenců sexuálně zneužívaných (zneužitých)	6

¹ 4 VS jsou pro svěřence školního věku, 1 pro předškolní věk

² včetně cizinců - jejich pobyt v DDÚ končí zpravidla útekem

Počet svěřenců v péči neurologa	2
Počet svěřenců v péči DPA, DPL	7

Výchovná skupina	Počet svěřenců	MŠ	ZŠ	ZvŠ	Dívky	Sourozenci
1.	9	0	8	1	5	2 x 2
2.	15	0	8	7	6	1 x 2
3.	10	0	0	10	2	0
4.	20	0	20	0	11	1 x 2
5.	10	10	0	0	5	2 x 3
Celkem	64	10	36	18³	29	4 dvojice, 2 trojice

2.6 Přehled o počtu ročníků, tříd a žáků

Složení tříd se flexibilně přizpůsobuje aktuálním potřebám na umístění svěřenců.

Uvedené počty žáků jsou k 2. březnu 1999.

Typ školy	Počet tříd	Počet žáků (aktuální stav)	Počet ročníků
MŠ	1	10	
ZŠ	1	13 ⁴	4
ZŠ + ZvŠ	1	9	6
ZŠ + ZvŠ	1	12	6
ZvŠ + PoŠ	1	10	5

³ z toho 2 žáci pomocné školy

⁴ z toho 2 žáci navštěvují městské školy

3 ŘÍZENÍ ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

3.1 Koncepční záměry školského zařízení, plánování

Vedení ústavu chce rozšířit svou činnost nad rámec zákonných norem (délka pobytu svěřenců, reedukační a resocializační program) o 1 uzavřenou, neprůchodnou VS ve cvičném bytě. V současné době může být tato činnost DDÚ umožněna jen povolením experimentu MŠMT ČR. Reálný termín zahájení experimentu je 14 dnů.

Činnost ústavu i školy je plánována formou ročního plánu práce. Pro mimoškolní oblast jsou činnosti rozpracovávány do týdenních programů výchovné práce.

Plánování výchovně vzdělávací práce v MŠ je koncipováno do tematických okruhů a je plněno v turnusech (učitelky slouží v turnusech).

Učitelé mají zpracovány rámcové tematické plány, konkrétně je doplňují podle individuálních dovedností a vědomostí žáků.

Koncepční záměry a plánování jsou vynikající.

3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, případně jiných schválených učebních dokumentů

Ve sledované výchovně vzdělávací činnosti MŠ i ve vyučovacích hodinách ve třídách ZŠ a ZvŠ byly osnovy i učební plán plněny. Z důvodu zefektivnění vyučování jsou některé hodiny dělené.

Učební plány a učební osnovy jsou plněny nadprůměrně.

3.3 Odborné a pedagogické řízení

3.3.1 Organizační struktura

Organizační řád je zpracován a plně vyhovuje provozu DDÚ.

Poradním orgánem ředitelky je PR, která je svolávána 1x týdně. Pravidelným bodem programu je dislokace svěřenců.

Spolupráce učitelů a vychovatelů je zajišťována kromě PR i na pravidelných týdenních komunitách a hodnoceních.

Ředitelka i vedoucí vychovatelka naplňují stanovenou míru vyučovací (výchovné) činnosti.

Do reedukační a resocializační činnosti jsou zapojováni všichni zaměstnanci ústavu.

Ústav plní své diagnostické a terapeutické úkoly v plném rozsahu nepřetržitě, t. j. i v době prázdnin. Svěřenci, které je nutno diagnostikovat ve škole, zůstávají v DDÚ do září. Průchodnost zařízení je značná, v loňském školním roce prošlo ústavem 330 svěřenců, kromě realizovaných záchytů.

Učitelky MŠ zabezpečují výchovně vzdělávací činnost celodenně od 6 hodin do 19 hodin včetně soboty a neděle.

Organizační struktura je vynikající.

3.3.2 Personální struktura

Zaměstnanci	Celkový počet	Z toho žen
Ředitel	1	1
Zástupce ředitele	0	0
Vedoucí vychovatel	1	1
Učitelé	8 ⁵	6
Vychovatelé	10 ⁶	6
Pomocní vychovatelé	6 ⁷	5
Psycholog	3	2
Etoped	0	0
Sociální pracovnice	3	2
Ostatní zaměstnanci	16	14
Celkem	48	37

Ředitelka ústavu absolvovala vysokoškolské studium pedagogické a klinické psychologie a experienciální psychoterapeutický výcvik. Svě erudice plně využívá.

Z kolektivu vychovatelů 3 absolvovali PF, z toho 1 i studium speciální pedagogiky, dalších 8 absolvovalo SPgŠ, z toho 2 speciální pedagogiku a 2 experienciální psychoterapeutický výcvik. Vychovatelé s žádoucími osobnostními předpoklady tvoří sehraný tým různého věkového složení.

Z učitelského sboru absolvovali 3 učitelé PF, z toho 2 i studium speciální pedagogiky a 2 učitelé absolvovali pedagogický institut a studium speciální pedagogiky. Problematická je aprobovanost, neboť 5 učitelů musí zajistit výuku všech předmětů v učebním plánu ZŠ a ZvŠ (PoŠ).

Učitelky mateřské školy absolvovaly SPgŠ, z toho 1 i studium speciální pedagogiky.

V současné době chybí v ústavu etoped.

Psychoterapeutický výcvik absolvovala i 1 ze sociálních pracovnic.

Kolektiv pracovníků je stabilizovaný.

Personální zajištění je nadprůměrné.

3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

V současné době studují 4 pedagogičtí pracovníci.

Na poradách pedagogických pracovníků je vždy probírána buď kazuistika nebo je přednesen odborný referát s následnou besedou. Odbornou úroveň garantuje ředitelka ústavu.

Pedagogičtí pracovníci se zúčastňují různých vzdělávacích aktivit v Liberci -např. školní diagnostika, komunikační techniky, antistresový program, logopedie, zneužívané děti, počítačové programy, sexuální deviace, seminář o rozhovoru, protidrogové programy aj.

⁵ z toho 3 pro mateřskou školu

⁶ přepočtených 9,6

⁷ + 2x náhradní vojenská služba

V ústavu jsou 2 odborné knihovny, obě jsou využívány.

Odborný tisk ústav odebírá a pracovníky je využíván.

Péče o další vzdělávání a odborný růst pracovníků je mimořádná.

Odborné a pedagogické řízení je vynikající.

3.4 Kontrolní systém školského zařízení, kontrola a hodnocení

Ředitelka má zpracován plán kontrolní činnosti a vede o ní záznamy. V případech závažnějších negativních zjištění je vypracován rozsáhlejší materiál, který je uložen do osobních spisů pracovníka. Důsledkem je také snížení osobního příplatku.

Součástí kontrolní činnosti ředitelky je i supervize, která má ale důvěrný charakter.

Hospitace ředitelka provádí, zápisy vede velmi podrobně a vždy je také realizován následný rozbor. Vzhledem ke své erudici sleduje ředitelka i psychologické aspekty vyučovacího procesu (např. metakomunikaci).

Ředitelka klade mimořádný důraz na to, aby kontrolní činnost měla motivační charakter. Pedagogičtí pracovníci jsou vedeni k tomu, aby na různé výroky a chování svěřenců reagovali adekvátně k dané klientele a k danému typu zařízení.

Kritéria hodnocení pracovníků jsou zpracována, pracovníci je znají a akceptují je. Hodnocení je prováděno kontinuálně na provozních poradách a individuálně při udělování mimořádných odměn a při změnách osobních příplatků. Hodnocení pracovníka vždy provádí jeho nejbližší nadřízený s ředitelkou.

Kontrolní systém je vynikající.

3.5 Informační systém školského zařízení - vnitřní a vnější

Vnitřní informační systém využívá především porad. Důležité informace jsou následně rozpracovány v různých interních materiálech. Tok informací funguje dále prostřednictvím komunit a hodnocení. Protože všichni vychovatelé přebírají svěřence od učitelů osobně, je k předávání informací mezi školou a vychovatelem využíváno i osobního kontaktu. Pro nepřítomné slouží k předávání těchto informací „Spojovací sešit“.

Pro celý kolektiv vychovatelů je vedena kniha hlášení a každá VS vede svůj program (plán a jeho plnění) a záznamy o svěřencích.

Zdravotnice denně informuje o zdravotním stavu svěřenců (diety, medikace, různá omezení kvůli aktuálnímu zdravotnímu stavu apod.).

Vnější informační systém bývá často problematický. Dokumentace přicházejících svěřenců je často neúplná nebo dokonce zcela chybí. Zvláště nebezpečné je to v souvislosti se zajišťováním zdravotnické péče (alergie na léky).

Informační systém mezi DDÚ a zařízeními ze spádové oblasti je bezproblémový. Vedení DDÚ má přehled o využívání kapacity jednotlivých zařízení i o přemísťování svěřenců do jiných zařízení. Svěřenci bez diagnostického pobytu nejsou přímo do zařízení přijímáni. Pravdivost údajů je kontrolována při návštěvách sociálních pracovníků DDÚ v konkrétních zařízeních. Z těchto návštěv jsou pořizovány podrobné zápisy.

Informační systém je vynikající.

3.6 Vedení povinné dokumentace

- rozhodnutí o zařazení do sítě škol a školských zařízení - vydalo MŠMT ČR dne 7. 1. 1999 pod č. j. 10 478/99-21,
- organizační řád - bez nedostatků,
- vnitřní řád - bez nedostatků,
- jmenovací dekret ředitelky - vydán MŠMT ČR dne 21. 4. 1993 pod č. j. 27 545/92-27.

Drobné nedostatky ve vedení dokumentace byly odstraněny ještě v průběhu inspekce.

Dokumentace ústavu je vedena na nadprůměrné úrovni.

3.7 Úroveň spolupráce školského zařízení s dalšími zainteresovanými orgány

- s OPD odborů sociální péče OÚ - velmi dobrá, je založena na osobních kontaktech, DDÚ pořádá 1x ročně společné jednání sociálních pracovníků a ředitelů zařízení ze své spádové oblasti,
- s policií - velmi dobrá,
- se zařízeními ze spádové oblasti - velmi dobrá,
- s ŠÚ - velmi dobrá,
- s obcí - velmi dobrá,
- se soudy - ředitelka DDÚ školila soudce, spolupráce velmi dobrá.

Spolupráce s dalšími zainteresovanými orgány je nadprůměrná.

3.8 Výroční zpráva

Výroční zpráva je zpracována v souladu s § 17 e odst. 2, 3, a 4 zákona č. 139/1995 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství. Postihuje všechny oblasti a její obsah se shoduje se zjištěnými skutečnostmi.

Výroční zpráva je nadprůměrná.

3.9 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

V průběhu inspekce nebylo zjištěno neefektivní vynakládání finančních prostředků.

Efektivnost vynakládání finančních prostředků je nadprůměrná.

4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ A RESOCIALIZAČNÍ ČINNOSTI

4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu svěřenců

Enormním úsilím ředitelky ústavu se podařilo bezplatně získat budovu i pozemky z vlastnictví města do vlastnictví státu.

Objekt ústavu prošel v posledních letech rozsáhlými opravami a adaptacemi. Byla rekonstruována tělocvična, v podkroví byly vybudovány 2 byty, z nichž 1 bude sloužit jako cvičný pro experiment MŠMT ČR. Prostorové podmínky jsou vynikající, slabším článkem jsou ložnice, které jsou kapacitně na hranici únosnosti. Vzhledem k tomu, že jsou ale využívány jen na spaní a že se délka diagnostického pobytu pohybuje v rozsahu 6 - 8 týdnů, lze jejich stísněnost tolerovat. Snížení kapacity ložnic by v konečném důsledku znamenalo i snížení průchodnosti ústavu.

Vybavení ústavu na zimní i letní sporty je velmi dobré. Totéž platí i o materiálním zajištění zájmových kroužků - hudebního a keramického.

Dílna, umístěná v suterénu, vybavením plně postačuje pro pracovní vyučování. Cvičná kuchyňka je postupně modernizována. Pro pracovní vyučování je využívána i keramická dílna. Velkým přínosem je zrekonstruována tělocvična, která dobře slouží pro tělesnou výchovu i zájmové aktivity žáků.

Dobré vybavení je pro předměty český jazyk, matematika, zeměpis, přírodopis, v menší míře na fyziku. Málo je demonstračních pomůcek na chemii. Učebnice jsou pro všechny žáky. Problémy vznikají při sjednocování výuky ze vzdělávacích programů a používaných učebnic z jiných škol.

Stěny tříd vyžadují malování.

Ústav disponuje 2 služebními osobními vozidly. V nejbližší době bude zakoupen mikrobus, který umožní další zkvalitnění činnosti ústavu.

Ústavu patří i přílehlý pozemek s víceúčelovým hřištěm s povrchem z umělé hmoty.

Materiálně technické a prostorové podmínky jsou nadprůměrné.

4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek školského zařízení

Prostředí ústavu je velmi příjemné a uklidňující.

Škola dodržuje psychohygienické zásady. Řízená činnost je v rovnováze s frontální činností, učitelky respektují individualitu dítěte. Pitný režim zajišťuje kuchyň DDÚ. Prostředí je funkčně vybavené, podnětné a výzdoba působí esteticky.

Škola dodržuje desetiminutové přestávky, na svačinu žáci přecházejí do jídelny.

Psychohygienické podmínky jsou nadprůměrné.

4.3 Hodnocení školského zařízení z hlediska kvality činností

4.3.1 Hodnocení úrovně vzdělávání v jednotlivých předmětech nebo organizačních celcích

V MŠ byly sledovány hravé činnosti, individuální práce se svěřenci, ranní cvičení a rozumová výchova.

Učitelka plnila úkol z týdenního programu, při kterém respektovala individuální věkové zvláštnosti svěřenců. Využila dostatek podnětných pomůcek pro společnou i individuální práci. Při hrách prováděla individuální práci, která korespondovala s individuálním plánem. Její přístup byl velmi taktní, přívětivý, svěřencům dodával důvěru a podněcoval je k aktivitě. Svěřenci si mohli dle svého zájmu vybírat z dostatečné nabídky konstruktivních, didaktických i tvořivých her.

Při ranním cvičení učitelka dodržela stavbu cvičení (rušnou, průpravnou i závěrečnou). Průpravné cviky motivovala, předváděla, opravovala chyby.

Při rozumové výchově (matematických představách) využila mezipředmětových vztahů, zařadila jazykové cvičení, poznatky procvičovala v různých modifikacích. Svěřenci byli aktivní, velmi dobře spolupracovali. Práce i přístup učitelky byly vynikající.

V ZŠ byl sledován český jazyk ve všech třídách a jedna vyučovací hodina matematiky ve třídě se 7., 8. a 9. ročníkem ZŠ. Probírané učivo bylo v souladu s učebním tematickým plánem.

Ve třídách jsou současně vyučovány 3 - 4 ročníky, což je velmi náročné na přípravu, organizaci i vlastní práci učitele. Učitelé respektují psychický stav žáků a individuální tempo.

Někteří učitelé v hodinách používají pracovní listy a kartičky na procvičování učiva.

V menší míře využívají práce žáků u tabule.

V českém jazyku jsou mezi svěřenci velké rozdíly ve znalostech vlivem předcházejícího záškoláctví. Gramatiku zvládají s dopomocí učitele ústně, v písemném projevu se vyskytují chyby.

Rovněž v matematice jsou značné rozdíly ve vědomostech svěřenců, nedostatky byly zjištěny při řešení slovních úloh.

Velmi rozdílný je i způsob komunikace svěřenců - od pasivního přístupu k aktivní komunikaci.

Jazyky jsou vyučovány neaprobovaně. Německý jazyk vyučuje vedoucí učitelka, angličtinu vyučuje lektorka.

Úroveň vzdělávání v jednotlivých předmětech je nadprůměrná.

4.3.2 Hodnocení školského zařízení z hlediska úrovně mimoškolní výchovné práce

Kolektiv vychovatelů pracuje na velmi dobré profesionální úrovni. Přístup ke svěřencům je empatický a stimulující.

Značná pozornost je věnována zájmovým a sportovním aktivitám. Svěřenci velmi často navštěvují bazén a zimní stadion. Mimořádnému zájmu svěřenců se těší hudební činnost a práce v keramické dílně.

Použití fyzického trestu se v posledních 2 letech vůbec nevyskytlo.

Cvičná kuchyňka je využívána každou VS minimálně 1x týdně.

Mimoškolní výchovná práce je na vynikající úrovni.

4.3.3 Hodnocení školského zařízení z hlediska kvality speciálních činností

Psychologové provádějí psychologická vyšetření, diagnostiku i terapii. Dávají podněty ostatním pracovníkům, informace předávají osobně. Jedna z nich, která absolvovala psychoterapeutický výcvik, vede terapeutickou skupinu. Ty jsou celkem 4. Supervizi u psychologů bude výhledově zajišťovat ředitelka ústavu, počítá se i s organizováním Balintovských skupin. V současné době je supervize orientována na jednotlivé kazuistiky.

Psychologové kontrolují záznamy o svěřencích, hodně komunikují se svěřenci a důležitá zjištění a informace dále ihned zpracovávají.

Sociální pracovnice plní své úkoly na vysoké úrovni. Jejich věková struktura je velmi příznivá, všechny jsou erudované a profesionálně zdatné. Vedoucí sociální pracovnice má i zkušenosti s řízením - vykonávala vedoucí OPD na magistrátu.

Speciální činnosti zajišťuje ústav na vynikající úrovni.

Kvalita činností je mimořádná.

4.4 Hodnocení školského zařízení z hlediska znalosti a využívání důležitých informací o svěřencích jako předpokladu pro dyadickou i skupinovou psychoterapii, reedukaci a resocializaci

Dokonalá znalost všech důležitých informací a údajů z osobních spisů svěřenců je naprosto nezbytná pro činnost daného typu zařízení. V průběhu inspekce tyto znalosti všichni zaměstnanci prokazovali.

Cca v 60 % případů kompletuje osobní spisy svěřenců až DDÚ.

Znalosti i využívání informací z osobních spisů svěřenců jsou vynikající.

4.5 Hodnocení školského zařízení z hlediska úrovně výsledků resocializace

Celá velmi pestrá klientela ústavu je terapeuticky zvládána bez vážnějších excesů. Výsledky resocializace jsou limitovány délkou diagnostického pobytu i stupněm narušení jednotlivých svěřenců. V mnoha případech je nutno vytvářet u svěřenců i základní hygienické stereotypy, což se daří. Za úspěch je v DDÚ považováno nastartování pozitivních změn.

Velmi příznivé jsou výsledky dobrovolných pobytů.

Svěřenci s nařízenou ústavní výchovou, s uloženou ochrannou výchovou či umístění na předběžné opatření jsou rozmisťováni z DDÚ na základě projednání každého případu dislokačním jednáním pedagogické rady. V hraničních případech je vždy svěřencům dáвана příležitost v „měkčím“ typu zařízení.

Výsledky resocializace jsou nadprůměrné.

4.6 Hodnocení školského zařízení z hlediska uplatňování speciálně pedagogických, reedukačních, resocializačních a rehabilitačních postupů

Speciálně pedagogické, reedukační a resocializační postupy tvoří nedílnou součást celého diagnostického a terapeutického systému. V tomto směru je jakékoliv vybočení některého pracovníka nemožné a téměř se nevyskytuje.

Rehabilitační postupy daný typ zařízení nezajišťuje.

Uplatňování speciálně pedagogických, reedukačních a resocializačních postupů je vynikající.

4.7 Dočasné vylučování z kolektivu dle § 17 odst. 2, písmeno f) vyhlášky MŠ ČSR č. 64/1981 Sb.

Nepoužívá se.

4.8 Záchytné pracoviště

Záchytné pracoviště bylo zcela rekonstruováno. Je vybaveno videosystémem a zabezpečovacím systémem. Nově bylo vybudováno i sociální zařízení.

Je-li zadržen svěřenec ze spádové sítě, je většinou umístěn do běžné VS. Do místnosti určené pro záchyt jsou umisťováni svěřenci z cizích zařízení.

Po dobu záchytu se svěřenci pracují psychologové a vychovatelé. Kontroly a rozhovory zajišťují vychovatelé 1x za hodinu. Délka pobytu je minimální, většinou se pohybuje v rozsahu 1 dne a 1 noci. Individuálně je svěřenec na záchytu zapojován do denní činnosti některé VS.

Činnost záchytného pracoviště je vynikající.

4.9 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost školského zařízení

Ředitelka provádí řadu odborných přednášek pro různé instituce, publikuje v našem i zahraničním odborném tisku. Ústav zajišťuje stáže a odbornou praxi pro studenty středních i vysokých škol.

Ústav využívá snadné dostupnosti Jizerských hor k provozování zimních sportů a turistiky.

Vlastní tvorba písní patří k ústavním rituálům.

Svěřenci vystupují každé 2 měsíce s hudební skupinou na různých přehlídkách a soutěžích a účastní se pravidelně recitační soutěže „Chrastavská sloka“.

Pravidelná je i účast na různých sportovních utkáních a soutěžích.

Další aktivity ústavu jsou nadprůměrné.

4.10 Hodnocení činnosti součástí školského zařízení

Školní jídelna pracuje bezproblémově.

Školní jídelna pracuje na vynikající úrovni.

5 ZÁVĚR

5.1 Závěry inspekce

Ústav plní všechny své funkce na vynikající úrovni.

Odborné i pedagogické řízení je mimořádně kvalitní, ředitelka ústavu dokáže plně využívat své erudice i svých zkušeností. Náročná týmová práce všech zaměstnanců umožňuje realizaci mimořádně kvalitního reedukačního a resocializačního programu.

V posledních letech se podstatně zlepšily i materiální podmínky pro činnost ústavu.

Pozitiva:

- veškeré činnosti ústavu tvoří promyšlený a ucelený systém,
- systém je pro svěřence bezpečný a stimulační,
- ústav je schopen saturovat i značně nadstandardní a exotické potřeby svěřenců,
- vynikající koncepční záměry vedení ústavu,
- činnost záchranného pracoviště.

Negativa:

- ústav nemá etopeda a z toho důvodu nepracuje samospráva svěřenců.

5.2 Doporučení inspekce k další činnosti školského zařízení

1. Zajistit realizaci experimentu MŠMT ČR s VS ve cvičném bytě.
2. Zajistit pro ústav etopeda a obnovit činnost samosprávy svěřenců.

5.3 Datum vyhotovení zprávy a podpisy členů inspekčního týmu

razítko

Podpisy inspektorů: vedoucí týmu: PaedDr. Pavel Bártík v. r.

 členové týmu: Mgr. Miloslava Paclíková v. r.

V Ústí nad Labem dne 1999-04-12

5.4 Datum a podpis ředitelky kontrolovaného školského zařízení stvrzující převzetí zprávy

Inspekční zprávu jsem převzala dne 1999-04-19

razítko

Podpis ředitelky: PhDr. Božena Lányová v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

5.5 Další adresáti zprávy

Na vědomí

Adresát	Datum předání/odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	1999-05-03	066 372/99-4020
Školský úřad:	1999-05-03	066 374/99-4020

5.6 Připomínky ředitelky školského zařízení

Datum	Čj. ČŠI	Text
		Nebyly podány